Eva Kunovská

Habilitačné konanie JUDr. PhDr. Martina Laca, PhD.

Dňa 15. 11. 2022 sa na Akadémii Policajného zboru v Bratislave uskutočnilo habilitačné konanie JUDr. PhDr. Martina Laca, PhD., ktorý pôsobí na pozícii odborného asistenta na Katedre kriminalistiky a forenzných vied Akadémie Policajného zboru v Bratislave.

Predsedníčka habilitačnej komisie Dr. h. c. prof. JUDr. Lucia Kurilovská, PhD., otvorila habilitačné konanie, privítala členov habilitačnej komisie: prof. JUDr. Mareka Fryštáka, PhD., a doc. JUDr. Mareka Kordíka, PhD. LL.M, oponentov: Dr. h. c. prof. JUDr. Jaroslava Ivora, DrSc., prof. JUDr. Tomáša Strémyho, PhD., a doc. JUDr. Borisa Löfflera, PhD., členov vedeckej rady a hostí. Konštatovala, že je naplnená požiadavka § 1 ods. 9 a 13 vyhlášky Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 246/2019 Z. z. o kvóre členov habilitačnej komisie, oponentov a najmenej piatich členov vedeckej rady. Habilitant predložením všetkých dokumentov potrebných k habilitácii splnil zákonom stanovenú podmienku. Predsedníčka habilitačnej komisie oboznámila prítomných s profesijným životopisom habilitanta. Potom ho požiadala, aby predniesol habilitačnú prednášku.

Habilitant znamenite predniesol svoju habilitačnú prednášku na tému „Komunikačné metódy v kriminalistickej taktike.“ Potom predsedníčka habilitačnej komisie vyzvala habilitanta, aby zúčastneným priblížil cieľ a predmet skúmania svojej habilitačnej práce.

Následne predsedníčka habilitačnej komisie Dr. h. c. prof. JUDr. Lucia Kurilovská, PhD., požiadala oponentov o prednesenie oponentských posudkov na habilitačnú prácu habilitanta.

Prof. JUDr. Tomáš Strémy, PhD., poukázal na pomerný nedostatok prác zaoberajúcich sa problematikou výsluchu – osobitne konfrontáciou, ako aj na absenciu možných analýz v tejto oblasti. Autor predkladanou habilitačnou prácou, ktorá je zároveň samostatnou monografiou, približuje čitateľovi problematiku týkajúcu sa poznatkov o výsluchu a konfrontácii ako metódach kriminalistickej taktiky a zároveň aj ako dôkazných prostriedkoch využívaných v procese objasňovania trestnej činnosti. Práve preto môžeme habilitačnú prácu považovať za mimoriadne prínosnú.

V empirickej časti autor realizoval výskum konfrontácie v kriminalistickej praxi, ktorého cieľom bolo vykonanie vedeckej analýzy úrovne teoretického rozpracovania konfrontácie a jej porovnanie s výsledkami z praxe. Autor vykonal analýzu nielen v Slovenskej republike, ale aj v zahraničí (Česká republika). Vzorkou, na ktorej bola analýza vykonávaná, sa skladala z vyšetrovateľov a poverených príslušníkov vykonávajúcich skrátené vyšetrovanie. Analýza pozostávala z poloriadeného rozhovoru a dotazníkovej časti. Jej cieľom bolo potvrdenie alebo vyvrátenie vopred stanovených hypotéz. Konštatovaním možno dospieť k záverom, že habilitant vo svojej habilitačnej práci potvrdzuje svoje vysoké teoretické vedomosti, výskumno-vedecké schopnosti a následné schopnosti využívania metódy analýzy.

Spracovanie habilitačnej práce je komplexné a ucelené. Pri tejto práci je vysoký predpoklad oslovenia odbornej i laickej verejnosti na území Slovenskej republiky i Českej republiky. Významnou prednosťou tejto práce je kritická komparácia rozpracovania problematiky konfrontácie na úrovni teoretickej s úrovňou praktickej aplikácie daných poznatkov. Problematika spracovaná v habilitačnej práci z teoretického aj praktického hľadiska je užitočná a využiteľná nielen pre oblasť vyšetrovacej praxe, ale aj v oblasti trestného práva. Knihu možno bez pochybností odporučiť ako študijný materiál k výučbe

predmetov, vo vyšetrovateľskej praxi alebo k tvorbe záverečných prác, pojednávajúcich o problematike výsluchu a konfrontácie.

Prof. JUDr. Tomáš Strémy, PhD., na základe vyššie uvedeného záverom konštatoval, že posudzovaná habilitačná práca JUDr. PhDr. Martina Laca, PhD. „Výsluch a konfrontácia v aplikačnej praxi“ z hľadiska vecného, ako aj z hľadiska formálnych náležitostí, spĺňa kritériá pre habilitačné práce, ktoré sú pre habilitanta obligatórne, a preto navrhol prácu na obhajobu pred habilitačnou komisiou a zároveň odporučil, aby v prípade úspešnej obhajoby bol JUDr. PhDr. Martinovi Lacovi, PhD., udelený vedecko-pedagogický titul „docent“ v odbore **bezpečnostné vedy.**

Otázky pre habilitanta:

1. V čom vnímate najvýznamnejšie rozdiely v problematike konfrontácie v kriminalistickej praxi v podmienkach Slovenskej republiky a v podmienkach Českej republiky?
2. Aké najčastejšie chyby vidíte v aplikačnej praxi pri jednotlivých štádiách výsluchu?

Dr. h. c. prof. JUDr. Jaroslav Ivor, DrSc., konštatoval, že výsluch predstavuje nejfrekventovanejší úkon kriminalistickej, policajnej či trestnoprávnej praxe, bez ktorého sa nezaobíde žiadne vyšetrovanie trestných činov. Posudzovaná práca predstavuje jednoznačne aktuálnu a veľmi potrebnú tému, ako pre potreby rozvoja kriminalistickej, tak trestno-procesnej vedy, no zároveň významne aj pre aplikačnú prax. Súčasná kriminalita je charakteristická i novými, sofistikovane páchanými formami trestnej činnosti, kde sa trestné konanie často stretáva s javom tzv. dôkaznej núdze.

Autor skúma zvolenú tému ucelene a komplexne. Vychádza z jasne prezentovaných vedecko-teoretických východísk. Zvolil adekvátne vedecké metódy, najmä analýzu, syntézu, komparatívnu, štatistickú i historickú metódu. Osobitne treba oceniť a vyzdvihnúť kreatívny prístup spracovania tým, že prvá časť práce sa venuje náležitému a dôslednému skúmaniu výsluchu a konfrontácie v teoretickom ponímaní z viacerých uhlov pohľadu a čiastkových problémov. Nemenej významná je druhá empirická časť práce, ktorá konfrontáciu, ako kriminalistickú metódu s mnohými interdisciplinárnymi väzbami, podrobuje dôslednému a všestrannému vedeckému výskumu.

Informácie a poznatky získané z teoretickej analýzy skúmaných inštitútov, ako i poznatky získané vedeckým výskumom problematiky konfrontácie autor zhrnul do záveru práce, ktorý je logickým vyústením jeho úsilia. V závere práce formuluje svoje zistenia, odporúčania a návrhy predovšetkým do personálnej oblasti, materiálno-technickej oblasti, systémových odporúčaní, predovšetkým v oblasti politickej, vzdelávacej, organizačnej a psychologicko-taktickej.

S predkladanými závermi a odporúčaniami možno vysloviť súhlas. Po ich ďalšom rozpracovaní a zavedení do aplikačnej praxe predsúdneho i súdneho konania možno predpokladať zefektívnenie týchto úkonov i celého trestného konania.

Posudzovaná habilitačná práca ako po stránke obsahovej, tak aj formálnej spĺňa všetky kritériá požadované pre tento druh kvalifikačných prác. Prof. Ivor odporučil, vzhľadom na doterajšie pôsobenie uchádzača v oblasti vedeckej i pedagogickej, aby bol po úspešnej obhajobe JUDr. PhDr. Martinovi Lacovi, PhD., udelený titul docent v odbore bezpečnostné vedy.

V rámci obhajoby prof. Ivor požiadal habilitanta o vyjadrenie k zvláštnostiam výsluchu migrantov a vysvetlenie typických výsluchových situácií a faktické spôsoby ich riešenia.

Doc. JUDr. Boris Lőffler, PhD., podčiarkol vysokú aktuálnosť spracovanej témy. Hlavný prínos práce vidí najmä v kvalitnom teoretickom spracovaní obidvoch kriminalisticko-taktických metód. Z obsahu práce je poznať, že teoretická časť je obohatená

o praktické skúsenosti z aplikačnej praxe, čo robí habilitačnú prácu v podmienkach Slovenskej republiky a Českej republiky jedinečnou. Predložená habilitačná práca je spracovaná kvalitne a určite bude prínosom pre aplikačnú prax, a to nielen pre vyšetrovateľov a poverených príslušníkov, ale aj pre prokurátorov a advokátov. Z práce je poznať, že habilitant sa v danej problematike orientuje na vysokej úrovni.

Doc. Lőffler v závere svojho posudku odporučil prácu k obhajobe pred habilitačnou komisiou a po úspešnej obhajobe navrhol menovanie JUDr. PhDr. Martina Laca, PhD., za docenta v odbore 9205V00 Bezpečnostné vedy.

Doc. Lőffler v rámci obhajoby požiadal habilitanta o zodpovedanie otázky: Aké rozdiely vidíte medzi výsluchom a konfrontáciou z kriminalisticko-taktického hľadiska?

Predsedníčka habilitačnej komisie Dr. h. c. prof. JUDr. Lucia Kurilovská, PhD., následne požiadala habilitanta, aby zaujal stanovisko k predneseným oponentským posudkom. Habilitant poďakoval oponentom za vypracovanie posudkov. Postupne zodpovedal na ich otázky, ktoré formulovali vo svojich posudkoch.

Následne predsedníčka habilitačnej komisie Dr. h. c. prof. JUDr. Lucia Kurilovská, PhD., oznámila, že jej bolo doručené 1 pozitívne vyhlásenia k habilitačnému konaniu od doc. JUDr. PhDr. Mgr. Jozefa Medelského, PhD.

V ďalšej časti habilitačného konania nasledovala rozprava k habilitačnej práci. Prof. Ing. Miroslav Lisoň, PhD., a prof. JUDr. Jozef Meteňko, PhD., podporili habilitanta, ocenili tiež jeho konštruktívnu prednášku. Do diskusie sa zapojila aj p. rektorka, Dr. h. c. prof. JUDr. Lucia Kurilovská, PhD., s otázkou, či by si mal mediačný pracovník všímať aj neverbálnu komunikáciu obvineného. Doc. JUDr. PhDr. Mgr. Jozefa Medelského, PhD., zaujal najmä záver habilitačnej prednášky, kedy habilitant hovoril o kurzoch určených pre vyšetrovateľov. Na nich by sa mohli dozvedieť, ako možno pri výsluchu získať informácie prostredníctvom neverbálnej komunikácie. Takéto kurzy by boli určite veľkým prínosom pre prax. Doc. Mgr. Iveta Nováková, PhD., sa zaujímala o názor habilitanta, či by mali vyšetrovatelia ovládať cudzie jazyky. Tiež sa habilitanta opýtala, či sa venuje aj neverbálnej komunikácii príslušníkov tretích krajín. Podľa habilitanta vyšetrovatelia by mali poznať nielen cudzie jazyky, ale je potrebné poznať aj kultúru konkrétnej krajiny, ktorá je pri vyšetrovaní podstatná. Prof. JUDr. Mareka Fryštáka, PhD., prednáška veľmi zaujala. Habilitanta sa opýtal, ako treba vypočúvať osoby, ktoré sú pod vplyvom alkoholu a iných psychotropných látok. Tiež poznamenal, že v Českej republike je veľký odliv starších policajtov. Ako by bolo potrebné zabezpečiť kvalitné odovzdávanie informácií od starších skúsených policajtov mladším kolegom?

Na všetky otázky, ktoré odzneli v rozprave, habilitant odpovedal uspokojivo a zrozumiteľne. Predsedníčka habilitačnej komisie na základe reakcií účastníkov diskusie konštatovala, že habilitant postačujúco reagoval na všetky otázky a problémy, ktoré z rozpravy vyplynuli.

Predsedníčka habilitačnej komisie ukončila verejné rokovanie. Rokovanie ďalej pokračovalo svojou neverejnou časťou. Habilitačná komisia ocenila najmä vysokú aktuálnosť, teoretickú úroveň, vhodnú obsahovú štruktúru a metodické stvárnenie habilitačnej prednášky. Pozitívne hodnotila jej ucelenosť a postupnosť riešených problémov, ich zrozumiteľné a presvedčivé objasnenie.

V rozprave k obhajobe habilitačnej práce oponenti opätovne ocenili pôvodnosť, vysokú teoretickú hodnotu a pragmatický význam habilitačnej práce. Členovia habilitačnej komisie sa pozitívne vyjadrili k odbornej erudícii habilitanta, jeho spôsobilosti pohotovo a správne reagovať na otázky v rozprave k habilitačnej práci.

Záverom neverejného rokovania habilitačnej komisie a oponentov bolo poverenie predsedníčky habilitačnej komisie predniesť výsledky rokovania pred Vedeckou radou

Akadémie Policajného zboru v Bratislave s odporúčaním udeliť JUDr. PhDr. Martinovi Lacovi, PhD., vedecko-pedagogický titul docent v študijnom odbore 9205V00 Bezpečnostné vedy.

Ing. Eva Kunovská
Oddelenie vedy a vedeckých projektov
Akadémia Policajného zboru v Bratislave
e-mail: eva.kunovska@minv.sk